

TRGOVSKI LIST

Licejska knjižnica
Ljubljana.

ČASOPIS ZA TRGOVINO, INDUSTRIJO IN OBRT.

Uredništvo in upravljanje so v Ljubljani, Gradsko ulico 17/1. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri čerkovnem uradu v Ljubljani 11.983. — Številka telefona 552. — Naročniki na čimurje: št. letnik K 180, za pol leta K 95, za četrt leta K 50, mesečno K 20, za inozemstvo mesečno K 10 več. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO IV.

LJUBLJANA, dne 4. avgusta 1921.

ŠTEV. 79.

Politični pregled.

Narodna skupščina je sprejela načrt zakona o zaščiti države, ki ji ga je predložil zakonodajni odbor pod pritiskom zadnjih notranjepolitičnih dogodkov. S tem stopa v veljavo izjemen zakon, čegar ost je naperjena proti razširjenju komunizma, v kolikor slednji hoče doseči svoje politične cilje z nasiljem in terorjem. Večina strank se strinja s tem, da naj vlada kar najbolj energično zatire že v kali vse resnično protidržavne pojave. — Pod uplivom zadnjih vladnih mer so nekateri dosednji glasniki komunistične politike odložili svoje funkcije in izjavljajo, da se ne strinjajo s sedanjimi terorističnimi dejanji. Z zakonom o zaščiti države dobijo vlada in njeni organi izredno polnomoč, ki se bode morala izvajati skrajno previdno, da ne zadene mirnih državljanov ter v rokah slabe eksekutive ne postane šiba za prebivalstvo, ki ni v nobeni zvezi z anarhističnimi pojavi zadnjega časa.

Nedvomno je, da je vlada morala poseči po radikalnih sredstvih, ko se je razmahnilo teroristično gibanje v Jugoslaviji. Jaso je bilo, da potekajo niti organizacije preko državnih mej in da je obstoj države ogrožen v njenih koreninah. Danes iskati krivice, ki so odgovorni zato, da se je to gibanje moglo tako razpasti, je prepozno, in moramo gledati naprej, da ustavimo razkrajalni proces. Ne glede na strankarsko pripadnost se morajo spričo nastalega položaja združiti vsi oni, ki ne prisegajo na destruktivna gesla ter osigurati čim mirnejši državni razvoj. Mi se istotako pridružujemo vladni politiki ter moramo zahtevati samo zmernost in uvidevnost pri izvajanju zakona o zaščiti države. — Jaso je pri tem, da mer, potrebnih v

javno izmirjenje v Južni Srbiji ali Črnigori, ne bomo mogli uporabljati v Sloveniji in na Hrvaškem, ter bo tukaj eventualna praksa morala upoštevati naše posebno stališče v državi in ves naš dosednji razvoj. Drugače utegne postati zakon o zaščiti države lahko vse prej kot blagodejen za našo notranjo konsolidacijo ter utegne silno škodovati zblizanju posameznih sestavnih delov države.

Upamo, da je zakon o zaščiti države glasen moment za vse one, ki si zamišljajo dosego svojih političnih ciljev na razvalinah države in v nasilnem zlorabi sedanjega družabnega reda, da krenejo druga pota ter uvidijo, da pri takem početju morajo naleteti na odločen odpor ogromne večine prebivalstva, ki še ni izgubilo zmisla za zdrav narodni in državni razvoj. Ta uvidevnost brezdomno že pronica in se bo še bolj razširila, ko bode javnost natančneje poučena o dalekosežnosti najnovejših komplotov. Jugoslavija je z najnovejšim zakonom sledila vzgledu drugih modernih držav, ki so že pred časom izdale radikalne preventivne sankcije proti anarhizmu in boljševizmu. Zakon o zaščiti države pa mora ostati izjemen in prehodni zakon, ki naj izgubi veljavo, čim se pojavijo simptomi ozdravljenja in pomirjenja. To načelo mora vlada imeti venomer pred očmi ter si ne sme prikrivati, da obsega zakon eventuelno globoko utesnitev državljske politične svobode, ki nam jo jamči ustava. Pri izvrševanju izjemnega zakona mora vlada vztrajati na načelu, da ima vsakdo pravico, izražati svoje pošteno politično prepričanje ter ima pri tem pravico do državne zaščite. Le notorične politične blaznosti naj zadene ostrina zakona ter naj jim ustavi njih neodgovorno početje. Drugače pa naj se osebna svo-

boda varuje v čim širšem obsegu ter naj vlada vodi politiko, ki nas bo hitro izvedla iz sedanjega političnega kaosa in današnje brezglavosti v mirnejšo in srečnejšo strugo državnega življenja.

Predpisi za državne dobave.

Za našo trgovino, industrijo in obrt je največjega pomena, da si zagotovijo udeležbo na državnih dobavah, ki grejo po vsakoletnem rednem in izrednem proračunu v milijarde dinarjev. Pogoji za državne dobave so predpisani v srbskem zakonu o državnem računovodstvu, ki je bil izdan dne 6. marca 1910 l. in katerega veljavnost je bila preteklo leto razširjena na vso kraljevino. Ta zakon, ki je v svojih določbah zelo strog, je bil vsekakor prirezen za predvojne potrebe kraljevine Srbije in je z ozirom na takratne cene za vsako malo večjo svoto predvideval odobrenje ministrskega sveta. Ti predpisi so po vojni zelo ovirali dobave materijala, ker so se reševanja dobav po ministrskem svetu zelo zavlačevala in tako napravili državi in dobaviteljem nemalo škode, ter v krogih trgovcev in industrije vzbudili mnogo opravičene kritike. Zato se je opetovano predlagalo in posebno na sejah gospodarskega sveta v februarju 1921 l. poudarjalo nujno potrebo, da se ta zakon modernizira.

Konečno so »Službene Novine« z dne 22. julija t. l. prinesle začasni zakon o izpremembah in dopolnitvah zakona o državnem računovodstvu, iz katerega navajamo sedaj veljavne predpise za državne dobave, ki so obseženi v čl. 82 do čl. 105. Naš list posveča razpisom dobav posebno pažnjo in zato je interesantom potrebno natančno

znanje dobavnih predpisov, ki jih v naslednjem navajamo.

Prvi člen 82 določa, da se mora pred zaključitvijo vsake pogodbe, ki nudi državi dohodke ali ji povzroča stroške, izvršiti javna dražba, izvemši one slučaje, ki jih predvideva zakon.

Javne licitacije so bodisi ofertalne ali ustmene. Kateri način licitacije se v posameznem slučaju uporablja in kdaj, odloči pristojni minister ali njegov pooblaščenec odnosno avtonomna uprava.

Po čl. 83 ne smejo in ne morejo aktivni državni uradniki in narodni poslanci biti niti posredni niti neposredni ponudjalci, posredovalci dobave odnosno oddaje del, niti direktno ali indirektno interesirani na dobavah ali oddajah.

Člen 84. določa, da se z državo sklenjene pogodbe ne morejo pozneje na škodo države prekiniti ali dopremeniti. Izjeme od te določbe so dovoljene samo z odobritvijo državnega sveta in ako je za sklep pogodbe bilo potrebno odobrenje narodne skupščine, mora se tudi za izpremembo ali prekinjenje pogodbe na škodo države zahtevati odobrenje skupščine.

Čl. 85 določa, da ministri ne smejo sklepati pogodb bodisi za oddajo del v akord, ali pa potom licitacije na daljšo dobo kot na leto dni; v nasprotnem slučaju je pogodba sploh i za ostalo dobo neveljavna in minister, ki jo je sklenil, je državi gmotno odgovoren za škodo, katero bi država morala eventualno vrniti drugi pogodbeni stranki.

Izjemo od te določbe tvorijo pogodbe, ki jih odobri narodna skupščina, pogodbe o oddaji državnih ali privatnih nepremičnin ali prenos pošte, dalje zgradbe, vzdrževanja in poprave javnih stavb, za dobave živil, surovin, in

Gospodarske razmere v Sloveniji sredi preteklega stoletja.

(Po zbirničnih poročilih sestavljen I. Mohorič).
I. doba 1850—1855.

(Nadaljevanje.)

Živinorejsko štetje iz leta 1851 izkazuje 187.107 kosov govedine in 20.269 konj in sicer 79.610 krav, 67.692 volov in bikov, 39.805 glav mlade živine. Od konj pripade 6.480 kobil, 13.234 valahov, 88 žrebcev in 467 žrebet. Govedina je bila male rasti in je vagala povprečno 300 do 400 funtov. Vole se je mnogo prodajalo v Furlanijo in na Goriško za vprego. Konji so bili skoro izključno srednje vrste. Najslabši konji so bili na Notranjskem, ki so služili za špedicijo na komercialni cesti. Konje se je prodajalo po večini v Italijo še predno so prav dorasli in se razvili. Za povzdiggo konjereje je igrala velno vlogo žrebčarna v Lipici pri Prestranku, kjer se je redilo do 80 žrebet, in kk. Beschäl-Departement v Mostah pri Ljubljani z 32 žrebci.

Ovčjereja navadnih ovc je bila posebno na Notranjskem razvita. Od 67.542 naštetih ovc je pripadlo na Notranjskem 46.461 ovac. Cena ovce je variirala med 3 fl 30 do 4 fl. Od ovac se je glavno pridobivalo mleko in izdeloval ovčji sir. Letna produkcija volne je znašala okrog 2000 centov. Ovce s fino volno se ni moglo na Notranjskem

radi pomanjkanja vode vpeljati. Koz izkazuje statistika 8484, ki so po povprečni ceni 3 fl predstavljale vrednost 25.452 fl.

Medtem, ko naš kmet ostali živinoreji ni posvečal posebne pozornosti, je prešičorejo gojil s posebno vneto. Letno se je mnogo tisoč prešičev kupilo na Hrvaškem, da jih kmetje na Kranjskem obredijo in jih zaklane prodajo na Koroško in v Trst. Statistika l. 1851. šteje 75.200 prešičev na Kranjskem. Cene neregulirane prešiča so znašale 8 do 16 fl.

Važna panoga je bila precej razvita čebeloreja. Kranjska je štela okrog 1850. leta 100.000 panjev. Cena panju je bila 2—3 fl., centa voska med 80 do 100 fl in centa medu med 17 do 20 fl. Pri tedanjih podatkih je dal en panj povprečno 40 funtov medu in voska. Celotno letno produkcijo Kranjskega čebelarstva se je cenilo na 40.000 centov satovja, odnosno 2.000 centov voska. Čebelarstvo je po tedanjih cenah predstavljalo kapitalno vrednost nad 200.000 fl z surovim povprečnim dohodkom: 646.000 fl za 38.000 centov medu in 170.000 fl za 2.000 centov voska. Kranjski med se je le v malih množinah izvažal, in je bil za izdelavo medice na Bavarskem in Pruskem zelo priljubljen.

Ribarstvo na Kranjskem je bilo neznatno. Ribolov Bohinjskega in Blejskega jezera je bil oddan po 400 fl v najem, Cirkniškega jezera pa za 260 fl.

Gozdovje je obsegalo leta 1852 na Kranjskem 703.444 oralov, od česar

je pripadlo na Gorenjsko 253.336, na Notranjsko 159.968 in na Dolenjsko 290.140 oralov. K temu bi bilo še pršteči 46.470 oralov gozdnih paš in travnikov, tako da je znašala cela gozdna površina skoro 75 kvadratnih milj, ali 40% cele površine Kranjske. Po tem takem je bila Kranjska za 85% bogatejša na gozdovju kot pa povprečno druge kronovine Avstrije. Letni donos lesa se je katastralno cenil na Gorenjskem na 214.892 klafter, na Notranjskem 162.620 klafter, na Dolenjskem 308.118 klafter, skupno torej 685.630 klafter.

Od tega pripade na visoko gozdovje 593.130 klafter in na nizke gozde 49.370 klafter, ostalo na loke. — Po katastralnih cenah je bil vreden letni donos lesa 278.758 fl 40 kr, po čemur bi pripadlo na oral povprečno 23 3/4 kr. Katastralna cenitev letne uporabe lesa izkazuje 685.630 klafter. Po drugih cenitvah se je letno pridobivalo nad 800.000 klafter lesa za kurjavo, za rudnike, tovarne, merkantilnega in stavbenega lesa in za gradbo in obrat železnice. Iz snežniških gozdov se je po teh cenitvah približno letno 50.000 klafter merkantilnega lesa izvažalo v Reko in Trst. Povprečno 1/3 vsega gozdovja se je štelo za trd les, med katerim je bila pretežno, bukva, in 1/3 za mehak les in sicer pretežno smrekov in jelkin.

Med izvažanim merkantilnim lesom je bila v prvi vrsti hrastovina, katere je imela samo Dolenjska še nekoliko, dalje stavben les za ladjedelnice, ko-

nečno bukov les in sicer ca 2 milijona deščic za zaboje cagruma, ki so se izdelovale na Bistrici, Reki in v Postojnskem okraju.

Ker je bila vsled zgradbe železnice poraba lesa mnogo večja kot normalno in kot je dopuščal letni prirastek gozdov, se je začelo v letih 1848 in 1849 v vseh gozdovih, posebno pa v Postojnskem okraju roparsko gospodariti. Cena lesa je bila za klafter še leta 1845 fl 3'40 in je porasla leta 1852 od 6'30 fl na 7'—fl. Povišanje cen lesa je povzročila predvsem zgradba železnic in ladij, ki so rabile ogromne množine. Ljubljana je imela za kurjavo na srečo celo barje z 34.000 orali povprečno na razpolago, ki je dajalo do 500.000 centov šote letno. Od tega se je porabilo za privatno kurjavo 150.000 centov, za sladkorno rafinerijo v Ljubljani 105.000 centov, za ljubljansko predilnico 30.000 centov, za razne opekarne 50.000 centov, za parne stroje 165.000 centov.

Šota je bila štiri čevlje globoka. Na kvadratno klafter, je pripadlo 8 centov šote. Po tem proračunu je bilo na ljubljanskem močvirju 329 milijonov centov šote, kar bi bilo zadostovalo za potrebo 659 let. No razmere so odločile drugače in danes šota ne igra več nobene vloge. Cent šote je stal v Ljubljani 12 krajcarjev in je nekaj časa uspešno konkuriral, s premogom, ki je stal 20 do 22 krajcarjev. Barjani so si šoto služili letno do 100.000 fl.

(Dalje prihodnjič.)

polizdelkov, oboroženje in vojne potrebe vojaštva vse po predhodnem odobrenju ministrskega sveta.

Vse take pogodbe se smejo skleniti na daljšo dobo, vendar se mora vsako leto vstaviti v proračun nanje pripadajoča vsota izdatkov.

Ves material, predmeti, blago in ostale potrebščine v naravnem, predelanem ali izgotovljenem stanju za državne potrebe sploh, se bo nabavljalo po določenih zakona o državnem računovodstvu **praviloma v tuzemstvu od domačih proizvajalcev, predelovalcev ali podjetnikov** in to v prvi vrsti od onih, ki so državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev.

V kolikor bi takega materiala, predmetov ali blaga ne bi bilo v tuzemstvu, niti bi se ne dalo izdelati, proizvesti ali podelati tu, se bo nabavilo v inozemstvu v zmislu predpisov omenjenega zakona. V tem slučaju se lahko udeležijo teh dobav tudi inozemske tvrdke, bodisi neposredno ali pa preko svojih pooblaščenih državnih zastopnikov. Take dobave se lahko objavijo tudi v inozemskih časopisih.

Pristojni minister sme za ves oni material, predmete, blago in ostale potrebščine, ki jih je sicer dovolj v tuzemstvu, pa se ne dajo nabaviti vsled tega, ker se domači producenti, predelovalci ali dobavitelji nočejo sploh udeležiti licitacije in pogajanj, ali pa so ponudili nesorazmerno dražje cene od povprečnih cen na domačem ali inozemskem trgu, na podlagi predhodne pismene ugotovitve takih slučajev in po predhodni odobritvi ministrskega sveta, odobriti neomejeno licitacijo, odnosno pogodbo, katere se smejo udeležiti tudi inozemski državljani. Tudi v tem slučaju se lahko nabave razglasijo v tujem časopisu.

Ravno tako se bode dajalo pri vseh delih, ki se imajo izvršiti na račun države (vodna in suhozemska dela, stavbe, pota, železnice, mostovi, kanali, prekopi, nasipi, pristanišča, regulacija rečnega toka itd.), **vedno prednost našim državljanom odnosno domačim družbam**, ki jih morajo praviloma izvršiti s kolikor mogoče domačim materialom in uporabo domače delovne sile.

Nadzorstvene oblasti bodo nadzorovale specialno izvrševanje teh pogojev in vodile evidenco o izvoru materiala, delavstva in strokovnjakov, ki bodo pri teh delih zaposleni. Brez dovoljenja nadzorstvene oblasti se ne bo smelo uporabljati inozemski material, niti zaposljevati strokovno osebje in delavstvo tujega državljanstva.

Po členu 86 se lahko zadevne pogodbe zaključijo direktno, brez javne licitacije v sledečih slučajih:

1. Za nabave, Transporte, stavbe, dajanje ali jemanje državnih ali privatnih nepremičnin v zakup ali pod upravo, ako dohodki odnosno izdatki **ne presegajo stotisoč dinarjev**, ali ako se sklepa pogodba na več let, ako letni dohodki odnosno izdatki **ne presegajo petdeset tisoč dinarjev**.

2. Za vse nabave, Transporte, zgradbe v onih slučajih in prilikah, ki zahtevajo, da se ta dela držijo tajno, ali ako nujnost potrebe v nenavadnih slučajih ne pripušča državne licitacije. Toda v takem slučaju se morajo sklenjene pogodbe na predlog resortnega ministra in v sporazumu ministra financ odobriti od strani ministrskega sveta.

3. Za nabave predmetov, katerih izdelovanje je izključni patent ali uvozno pravo posameznika.

4. Za stvari, ki jih je mogoče nabaviti samo pri eni edini osebi.

5. Za nabavo proizvodov, del in predelovanja domače industrije.

6. Za nabavo predmetov in materiala za oboroževanje in ubojne opreme, naučnih knjig, tehničnih in kirurških instrumentov, konstrukcij, umetnih proizvodov, strojev in del, za katere je treba posebne preciznosti in katerih izdelava se lahko zaupa samo specializiranim; sanitetnega in lekarniškega materiala in priprav (seruma, zdravil in cepilnih sredstev itd.) bodisi po pogodbi, ali po gotovih prodajnih cenah renomiranih proizvodov.

7. Za eksploatacijo, izdelavo in nabave, ki se prevzemajo v svrhu poskušnje.

(Dalje prihodnjič.)

Pripadnost gospodarskih zadrug k trgovski stanovski organizaciji.

V zadnjem času je postalo večkrat sporno vprašanje, kako je ravnati z pridobitnimi in gospodarskimi zadrugami, ako hočejo izvrševati posle, ki so predmet trgovinskih obrtov. Pri tem je najvažnejša okolnost, da se tukaj dotikata pojem zadrugištva in prostega trgovanja, kot ga izvršujejo posamezniki in v svrhu večje kapitalne moči stvorjene združbe trgovskega zakona. Da zamoremo gornje vprašanje pravilno rešiti, moramo venomer imeti pred očmi, da ima zadržno obratovanje namen samopomoči članov ter temelji na načelu medsebojnega podpiranja. Kot taka je ta panoga gospodarskega življenja društveno delo z gospodarskimi cilji ter je z zakonom z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70 izvzeta iz določil ces. patenta z dne 26. novembra 1852, oziroma društvenega zakona 15. novembra 1867.

Gospodarske zadruge je smatrati za pravne osebe, ki so neodvisne od pravnih sposobnosti posameznih članov ter so nositeljice zasebnopravnih odnosov. Ker po § 3 obrtnega reda lahko izvršujejo obrt tudi pravne osebe, ako imajo po § 55/2 obrtnega reda usposobljenega namestnika, moramo tudi zadrugam pripoznati upravičenost k izvrševanju trgovinskih obrtov.

To načelo velja ne samo za gospodarske in pridobitne zadruge, kmetijska in konzumna društva, ampak za društva sploh, ki so po svojih pravih upravičena izvrševati v obrtnem redu obravnavana opravila. Pri tem je ločiti dvoje momentov, statutarne upravičenosti k izvrševanju obrta ter konkretno obrtno upravičenost po določenih obrtnega reda. Pravna oseba, ki je po pravih upravičena izvrševati obrtna opravila na tem temelju, še ne sme izvrševati obrta, temveč mora istotako kot fizična oseba prigrasiti obrt pri obrtni oblasti, oziroma si izposlovati potrebno koncesijo. Ako določajo na pr. pravila društva, da sme društvo svojim članom točiti vino, pivo, itd., si mora društvo izposlovati potrebno gostilniško koncesijo, čeprav bi bila ta omejena na gotov krog odjemalcev.

Ravnatoko je s konzumnimi društvi, brez ozira na to, ali je njihovo obratovanje omejeno v pravih na člane ali jim je v pravih priznana pravica, obratovati z vsem občinstvom. V vsakem primeru morajo dobiti na podlagi statutarne upravičenosti obrtni list, odnosno koncesijo, da zamorejo začeti s poslovanjem. Pri tem lahko pride do gotovih zlorab, kajti v pravih mora biti delokrog gospodarske zadruge ali društva natančno opredeljen. Navadno je poljedelskim pridobitnim in gospodarskim organizacijam v pravih dovoljeno samo razpečavati predmete, ki so v neposrednem stiku s poljedelstvom, kot gospodarske stroje, semena itd. S predmeti, ki s poljedelstvom niso v nobeni zvezi, potemtakem te organizacije in dubio ne smejo kupčevati ter morajo obrtna oblastva pri izstavitvi tozadevnih obrtnih listov ter koncesijskih listin skrbno paziti na to, da se obrtna upravičenost teh korporacij giblje v okviru delokroga, ki ga določajo pravila. V tem oziru je bilo že od nekdaj slišati nebroj pritožb od strani podeželnih gremijev, na pr. na Nižnjem Avstrijskem. Ravnotako je paziti na to, da zadruge in društva v skladu s pravili prodajajo blago samo svojim članom ter samo pri izrečni tozadevni določbi pravih prodajajo tudi nečlani.

Presoja vprašanje, ali je pridobitna in gospodarska zadruga prekoračila svoj delokrog, pristoji glasom § 88 zakona z dne 9. aprila 1873, drž. zak. št. 70, izključno sodiščem, vendar pridejo pri tem v poštev tudi obrtna oblastva, v kolikor gre za promet z nečlani.

Pridobitne in gospodarske zadruge ter pravne osebe sploh torej po gornjih izvajanjih lahko izvršujejo trgovinske obrte. V zvezi s tem nastane za trgovstvo načelno zelo važno vprašanje, kaj je potem z njihovo pripadnostjo k gremijalni organizaciji. Tukaj zija načelo prepad, ker med zadrugištvom in prostim trgovanjem obstoji toliko divergenc da obe gospodarski funkciji ne moreta poslovati v skupni interesni korporaciji. Trgovstvo ne sme pripustiti, da zadrugu

ništvo dobi upliv v njegovih stanovskih zastopstvih ter mora vstrajati na tem, da gresta obe panogi trgovskega prometa svoja pota.

Ako presojamo vprašanje z obrtnopravnega stališča, ne pridemo takoj do jasnih zaključkov. Po vseh veljavnih gremijalnih pravih postane vsakdo, kdor v okraju gremija izvršuje en ali več trgovinskih obrtov samostojno ali kot zakupnik, že z nastopom trgovine član gremija in mora izpolnjevati dolžnosti, ki so s tem zvezane. Potemtakem bi tudi zadržne organizacije morale biti včlanjene v gremijih. Vendar to striktno interpretiranje gremijalnih pravih nikakor ni pravilno, ter nasprotuje duhu in namenu gremijalne organizacije, ki hoče v prvi vrsti štiti in podpirati posamezne trgovce, torej predvsem fizične osebe, potom skupnega delovanja v stanovskih zadevah. Pravne osebe sicer niso izključene, ker imajo po § 3 obrtnega reda iste pravice kot fizične osebe, ali postava ne misli toliko nanje, kot pa na posameznike, ter brezdvomno upošteva samo one organizacije, ki so ustanovljene na strogo komercialni podlagi, kot družbe z o. z., delniške družbe.

Pri sestavi obrtnega reda se tudi ni mislilo toliko na te združbe, ker si slednje vsled svoje glavnične moči lahko same pomagajo ter niso v taki meri navezane na vzajemno stanovsko podpiranje. Tem manj je torej mislil zakonodavec na pridobitne in gospodarske zadruge, kmetijska in konzumna društva. Ako določila obrtnega reda o trgovskem stanovskem zastopstvu presojamo s tega vidika, ki je edino pravilen, moramo a limine odklanjati pravico članstva zadrug in društev v zmislu zadržnega in društvenega zakona v gremijalni organizaciji. Dobesedna interpretacija se mora tukaj na vsak način umakniti zmislu in pravni namenu vse gremijalne institucije.

Ne samo, da nam mora biti tukaj načelo glavno, po naših izvajanjih tudi zakon po svojih intencijah, »koprav ne izrecno, govori za to, naj ostanejo društva in zadruge, ki izvršujejo trgovinske obrte, izven gremijalne organizacije. Določba obrtnega reda, da mora, kdor prosi za trgovsko koncesijo, v svoji vlogi na obrtno oblast izkazati članstvo pri pristojnem gremiju, odnosno zadrugi, tukaj brezdvomno ne velja, ker bi nasprotovala fundamentalnim določbam gremijalnega prava.

Ako ne bomo vstrajali na striktnem stališču, da je nedopustno, sprejemati gornje korporacije v gremijalno organizacijo, se nam lahko zgodi, da preko noči izgubimo svoje neodvisnost ter nam zadrugištvo zraste preko glave.

Izvoz in uvoz.

Izvoz živine v inozemstvo preko carinske postaje Spodnji Dravograd v inozemstvo. Ministrstvo poljedelstva in voda je izdalo odredbo, da se izvoz živine in živalskih izdelkov more vršiti preko carinske postaje Spod. Dravograd v inozemstvo, dokler ne bode uspostavljena železniška zveza med železniško postajo Spod. Dravograd in naslednjo postajo južne železnice na teritoriju Avstrijske republike, na ta način, da se živina goni, a živalski izdelki vozijo, v kolikor je izvoz istih iz naše države v obče dovoljen, od carinske postaje Spod. Dravograd do najbližje državne meje po cesti in to pod zadostno in zanesljivo finančno stražo. Izvoznik je dolžan, da prijavi v vsakem primeru izhodni carinarnici v Spod. Dravogradu za izvoz namenjeno in živino ozir. živalske izdelke, katere mu bo po izvršenem veterinarskem in carinarskem pregledu dala potrebno število spremljevalcev radi spremstva transporta do meje (Št. 5014).

Monopoliziranje izvoza žita iz Rumunije. Ministrski svet je sklenil, da se izvoz žita iz Rumunije monopolizira. Vagon žita bo stal na železnici 7000 lejev, na vlač. brodu pa 17.500 lejev.

Narodno gospodarske zadeve. Trgovina.

O proizvajanju, prodajanju in tvažanju smodnika, dinamit in drugih razstreliv in raznesil, orožja in municije. Dovolila, izdana po komandantih

armijskih oblasti za uvoz orožja in ostalih predmetov, navedenih v členu 19. omenjenega pravilnika, veljajo od dne, ko se izdajo, tri mesece. Po tem roku prestane izdano dovolilo veljati, ako se v gorenjem roku ni ukoristilo.

Padanje cen pšenici v Sloveniji. Zadnje dni je cena pšenici znatno padla. V nekaterih krajih prodajajo pšenico po K 860— in celo po K 800—. Minister za poljedelstvo g. Pucelj, ki se je v Vojvodini sam prepričal o veliki škodi, katero je napravila suša, bo predlagal, da se prepove izvoz žita.

Konji iz Nemčije. Večje število konj je dospelo na račun vojne odškodnine iz Nemčije v Beograd. Ti konji so bili 1. 2. in 3. avgusta razstavljeni na javni dražbi.

Trgovske agenture. Ministrstvo za trgovino in industrijo je osnovalo trgovinski agenturi v Manchesteru in Napolju.

Trgovska zbornica v Splitu. Ministrstvo za trgovino in industrijo je osnovalo v Splitu trgovsko zbornico.

Cene tobaku v Avstriji se bodo jeseni zopet znatno zvišale.

Industrija.

»Zlatarka«, ujedinenje jugoslovanske tvornice zlatnine in srebrnine ter kemijski zavod d. d. v Zagrebu. To industrijsko podjetje se je osnovalo 14. julija s kapitalom 6 milijonov kron. Osnovanje delniške družbe je izvedel bančni konzorcij, v katerem sodelujejo Hrvatska eskomptna banka, Ljubljanska kreditna banka, Srpska banka in Slavenska eskomptna banka. V novem podjetju sta unificirani dve največji tvornici te stroke v naši državi, in sicer dosedanja »Zlatarka« v Zagrebu, ki se je osnovala pred enim letom, ter stara tvornica Franc Pacchiaio v Celju.

„Orient“ tvornica papirja v Bezdamu. V Bezdanu je osnovana »Orient« tvornica papirja, ki izdeluje papirnate vrečice, šolske zvezke, papirnate bonboniere in druge podobne predmete. Tvornica ima tudi lastno tiskarno.

Neuschlossova naslička tvornica tanina ustanavlja v Aradu novo centralo za svoja podjetja, ki se nahajajo v Sedmograški.

Kriza v italijanski avtomobilni industriji. Italijanski listi poročajo, da je znana tvornica avtomobilov Fiat odpustila 4000 delavcev, ker je produkcija višja kot prodaja. Tudi druge tvornice avtomobilov so znižale število delavcev. Ansaldo pripravila omejitev prometa. Mazzoni pa je svojo tvornico zaprl.

Angleški premog. Po stavki delajo premogovniki v Angliji z zelo dobrim uspehom, kar ugodno upliva na trgovino in industrijo. Železnice bodo kmalu delovale v istem obsegu kot pred stavko, le livarne se še niso mogle povzdigniti do prejšnje produkcije.

Obrt.

Stavka mizarjev v Ljubljani končana. Ker je dosežen sporazum med delodajalci in zastopniki organizacije mizarjev, so vsi mizarji in mizarjski strojniki šli zopet na delo. Stavka, ki je trajala približno tri tedne, je imela za rezultat, da so mizarji dosegli 12% povišanje mezd in še nekatere ugodnosti.

Denarstvo.

Kaj bi dvignilo tečaj dinarja. Kakor je vsakomur znano, naša finančna situacija ni najboljša. V Beogradu se je vršila konferenca gospodarskih krogov, ki je pretresala vprašanje, kaj naj bi se storilo, da se dvigne tečaj dinarja, ki se je v zadnjem času zelo znižal. Razni govorniki so izvajali, da so potrebne sledeče mere: a) dolgosročno posojilo v inozemstvu, b) polna svoboda v izvozni trgovini, c) racionalna razdelitev davkov na vse narodne sloje, ki bi ne dopuščala nikakih izjem tudi pri poljedelcih ne, in d) da se ustavi vsako nadaljnjo tiskanje novčanic. Konferenca ni sprejela nobenega sklepa v formi resolucije, ker so navzoči izrazili željo, da se v kratkem skliče druga konferenca s predstavitelji zagrebških gospod. in fin. krogov. Konferenci je prisostvoval tudi minister financ dr. Kosta Kumanudi.

Dodatek k uredbi o postopanju ob prijavi in plačilu vsot, ki jih naši podaniki dolgujejo neprijateljskim

državljanom. Na podstavi člena 35. uredbe o postopanju ob prijavi in plačilu vsot, ki jih naši podaniki dolgujejo neprijateljskim državljanom je odrejeno sledeče: Členu 15. omenjene uredbe se dodaja nov odstavek, ki se glasi: Od tega so izvzeta plačila v francoskih in švicarskih frankih, funtih sterlingov, v dolarjih, italijanskih lirah in vobče v zlatem denarju, za katerega velja člen 28. začasnega zakona o likvidaciji moratornega stanja.

Stavke čehoslovaških bančnih uradnikov. Po poročilih praških časopisov so sprejeli zastopniki bančnih uradnikov pogoje ravnanja za sporazum. S tem je stavka končana.

Madžarski bančni institut. S 1. avgustom je začela poslovati avstro-ogrška banka v Budimpešti in njene podružnice kot kraljevi madžarski bančni institut. Izza 1. avgusta avstro-ogrška banka nima več pravice za emisijo novčanic na Madžarskem.

Carina.

Uredbo o izpremembah in dopolnitvah v zakonu o splošni carinski tarifi z maksimalnimi in minimalnimi postavkami, ki je bila razglašena v Službenih Novinah kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca št. 156 z dne 16. julija t. l. je priložil Uradni list deželne vlade za Slovenijo v št. 89 z dne 1. avgusta.

Izvozna carina za živino znižana. Minister poljedelstva g. Ivan Pucelj je z ozirom na sušo in pomanjkanje krme predlagal finančnemu ministru znižanje izvozne carine za živino. Po tem načrtu se bo plačevalo za živino nad 400 kg 150 dinarjev, za plemenske prašiče teže do 120 kg 80 dinarjev. Prašiči v zaklanem stanju bodo carine popolnoma prosti. Izvoz klavnih konj bo svoboden. Izvoz moke bo prost.

Promet.

Prevoz kvasa. Ministrstvo za promet je odobrilo, da se uvrsti kvas med brzovozno blago, z znižanimi prevoznimi pristojbinami.

Uvedba selske službe pri pošt-nem uradu Straža. S 16. avgustom se uvede pri pošt-nem uradu Straža dostavljanje pošt-nih pošilk po selskem pismenosti v sledečih popisnih krajih: I. okraj: Dolenja Straža, Podgora, Lokve, Sela in Hruševac. II. okraj: Jurka vas, Potok, Prapreče, Drganja sela in Romanja vas. Dostavljalo se bo v I. okraju v ponedeljek, sredo in petek, v II. okraju pa v torek četrtek in soboto.

Poštno čekovni urad v Zagrebu, ki se je do sedaj imenoval: »Poštanski čekovni urad kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca u Zagrebu«, se imenuje od sedaj naprej: »Poštanski čekovni zavod u Zagrebu«. Pri dopisovanju s tem uradom naj se uporablja ta naslov.

Nemško brodovje. Iz Stockholma se poroča, da je prešlo 10 odstotkov švedskega trgov. brodovja potom prodaje v nemške roke.

Udom Hmelj. društva za Slovenijo! Društveno vodstvo je tudi letos izposlovalo za hmelj obiralce svojih udov polovično voznično na progah: Maribor gl. k. — Zagorje, Maribor gl. k. — Vuhred — Marnberk in Zidani most — Brežice, če se izkažejo z legitimacijami Hm. društva, katere veljajo od dne 1. 8. — 30. 9. 1921. Vsaka legitimacija velja za poljubno število obiravcev ene skupine in velja tudi za vožnjo nazaj. Legitimacije morajo imeti tudi pečat in podpis župana one občine, v kateri stanujejo obiravci. Legitimacije razpošilja svojim udom društveno vodstvo v Žalcu.

Iz naših organizacij.

Protest proti naredbi o pobijanju draginje. Zveza Trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo je poslala ministru za trgovino in industrijo in ministru za trgovino in industrijo g. dr. Mehmed Spaho odločen protest proti naredbi ministrstva za socialno politiko z dne 27. julija o pobijanju draginje, ker je: 1. omenjena naredba izdana 20. julija, toraj tri tedne po sprejetju ustave, kot naredba in se ne sklicuje na noben člen ustave. 2. Ker se tiče izključno trgovine in prometa, ki ne spada v resort ministrstva za socialno politiko in ni izdana s sporazumom ministrstva za trgovino in industrijo, ki je po našem mnenju in po svojem ustroj-

stvu edino kompetentno odločati o dopustnem trgovskem dobičku in o ukrepih, ki so potrebni proti lihvarstvu. 3. Ker je naredba izdana v dobi splošne gospodarske stagnacije, padanja našega izvoza, zastoja naše industrije in katastrofalne depresije naše valute in padca cen inozemskega blaga, kar je zadnji čas itak zvezano z velikimi izgubami v trgovini in industriji. 4. Ker predvideva naredba za določanje maksimalnih cen in obsojanje krivic domnevanega lihvarstva občinska sodišča, ki se sestavljajo iz 7 odnosno 5 delegatov konzumentnih krogov brez zastopstva producenta in trgovca, ki naj na ta način v odsotnosti gospodarskih krogov odločajo z najvišjimi kaznimi v celi trgovini. Ker taka naredba bi je v obraz najnavadnejšim pojmom sodnega postopanja, ki predvideva vedno tudi zastopstvo obtoženca in je v ustavni državi naravnost nepojmljiva, prosi zveza, da se sporazumno z ministrstvom za socialno politiko odredi revizija in potrebna popravna naredbe o pobijanju draginje.

Naznanila trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.

Pojasnila glede provizorne uredbe trgovskega prometa med našo državo in Avstrijo. V tolmačenje čl. V. pogodbe o provizorni uredbi trgovskega prometa med našo državo in Avstrijo sporazumele so se stranke na sledeči način: Alinea prva čl. V ima se tolmačiti tako, da je dovoljen tranzit za potnike, blago, vagone in poštni promet, toda ne tudi za plovne objekte. Razume se samo ob sebi, da ostane v veljavi sloboda brodarstva, odnosno sloboda tranzita brodarstva po Donavi. (Št. 5015.)

Seznam predmetov, katerih izvoz je iz Čehoslovaške sloboden. Ministrstvo zunanjih del v Beogradu je poslalo trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani seznam predmetov, katerih izvoz je iz Čehoslovaške sloboden. Interesantom je ta seznam v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled. (Št. 4466.)

Dobava, prodaja.

Nabava ur. Ministrstvo za pošto in brzojav razpisuje ofertno licitacijo za nabavo 400 okroglih ur in 80 ur z nihalom. Interesenti zamorejo zvedeti natančne pogoje v ekonomskem oddelku navedenega ministrstva vsak delavnik med uradnimi urami. Licitacija se bo vršila 22. avgusta ob 11 uri dopoldne, v ekonomskem oddelku. Pravilno kolokovane ponudbe se sprejemajo do 22. t. m. Kavcija 10%.

Razno.

Ustanovni občni zbor trgovske-ga gremija za politični okraj Slovenj-gradec se vrši dne 9. avgusta 1921 ob 9 uri dopoldne v dvorani hotela »Goll«. — Dnevni red. 1. Poročila: a. načelnika pripravljalnega odbora, b. načelnika Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, tu, c. tajnika Zveze trgovskih gremijev in zadrug za Slovenijo, Ljublj. 2. Čitanje in sklepanje o pravilih trgovskega gremija za politični okraj Slovenjgradec. 3. Volitev gremijalnega načelnika. 4. Raznoterosti. V slučaju nesklepčnosti se vrši v smislu sklepa eno uro pozneje ravno tam 2. občni zbor, ki sklepa veljavno ne glede na število navzočih članov. pripravljalni odbor.

Občni zbor trgovske zadruge v Brežicah se vrši dne 22. avgusta 1921 ob 1/2 11 uri dopoldne v Narodnem domu v Brežicah. — Dnevni red. 1. Konstituiranje gremija za okraj Brežice. 2. Odobrenje predlaganih pravil. 3. Ustanovitev trgovske bolniške in podporne blagajne. 4. Predlogi in slučajnosti. Pri nezadostni udeležbi se 1 uro pozneje vrši občni zbor pri vsakem številu navzočih članov. t. č. načelnik Ant. Mekl. r.

Tržna poročila.

Trg.

Ljubljana. Konkurenca centralne Vnove in Nakupovalne zadruge Pred. s. Marčana itd. je začela daviti na m. c. cene, ki se bodo morala znižati po vseh mesnicah. Mesa je

na trgu dovolj. Stojnice na trgu se glede kakovosti strogo nadzirajo. — Drugega blaga je v izobilju. Cene za najvažnejše stvari so sledeče: grah v strožu 5 K kg, fižol v strožu 4—6 K kg, krompir 250 K kg, solata vsled suše 150 K do 2 K glavica, kumare 6 K kilogram, maline 15 K kg, jabolka 8—12 K kg, hruške 12—16 K kg, zelje 4—5 K glava, jajca 230 K kos.

Poljski pridelki.

Sombor. 29./7. t. l. Dovozi pšenice ne odgovarjajo povpraševanju. Pšenica se prodaja po K 940—950—. Ker mlini prodajo veliko moke, kupujejo velike količine pšenice. Koruza notira K 570 do 580—. Ječmen kupuje inozemstvo po K 810— do 820—. Ozimni ječmen ima nižjo ceno. Beli fižol kupuje Avstrija po K 500— do 520— franko Špilje.

Šid 29./7. t. l. Pšenica se prodaja po K 910— do 920—. Dovozi so slabi. Koruza notira K 570— do 580—.

Vinkovci. Dovozi pšenice niso obilni. Cena pšenici je K 960— do 980—. Koruza se kupuje po K 580— do 600— vendar jo je na trgu le malo. Ječmen kupujejo tujci (posebno za Švico) po K 600— do 620—. Oves notira K 550— do 560—. Promet je omejen, ker so cene pretirane. Z moko je kupčija dobra.

Kolonijalno blago

Sladkor.

Trst: čehoslovaški v kockah 235 (preje 250) lir, Java, nova žetev 150 lir cif Trst.

Borza.

2. avgusta

Zagreb, devize: Berlin 218.50 do 219.25, Milan 756 do 770, London 634 do 635, Newyork kabel 177.50 do 178.50, ček 175 do 175.50, Pariz 1360 do 1365, Praga 224.50 do 225.50, Švica 2915 do 2925, Dunaj 18.25 do 18.40, Budimpešta 45.25 do 45.40, valute: dolar 173.50 do 175, avstrijske krone 19 do 19.50, rublji 20 do 23, češke krone 230, 20 K v zlatu 600, napoleoni 595 do 597, marke 218 do 220, sovereign 690, lire 745 do 758, madžarske krone 48.50. Efektli: Jadranska banka 1830 do 1850. Ljub. kreditna banka 800. Slov. esk. banka 625.

Eksportna in importna d. d. v Zagrebu.

Oddelek žitaric.

Podružnice: Beograd, Sušak, Split. **Brzojavi:** Impex. Telefon št. 16-36.

Vzdržuje stalno skladišče: vseh vrst žitaric, zemeljskih pridelkov in mlinjskih proizvodov.

Lesene žeblice za čevlje

izdeluje 140, 48—4

Tovarna lesenih žeblic

Ivan Seunig ml.

Tacen pod Šmarno goro pri Ljubljani.

Jajca

kupuje in prevzame vagonске ali kosovne pošiljke tudi na licu mesta ponudnika

Ed. Suppanz, Pristava Slovenija. : : Izvoz jajc.

Jadranska montanska družba, d. z o. z. Ljubljana

Zvonarska ulica 5 (S).

Telefon 9. - Brzojavi 'Montana'

Import. Eksport.

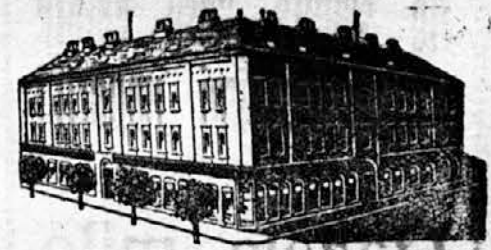
Prodajamo in kupujemo na debelo:

Vse vrste kovin, rudnin in kemikalij ter vse industrijske izdelke, spadajoče v rudarsko, fužinarsko in kemijsko stroko.

Najceneje in dobro kupite bencin, petrolej, strojno olje, tovot-mast, karbolin, kolomaz pri Dravogradski rafineriji mineralnega olja **MARIBOR.**

'MERKUR' veletrgovina z manu- : fakturo na debelo : **Maribor.**

Priporočamo našo zalogo prvovrstnih fabrikatov čehoslovaškega proizvoda vseh vrst manufakturnega blaga po dnevni konkurenčni ceni.

Manufakturna trgovina na drobno in debelo

J. KOSTEVC Ljubljana, Sv. Petra c. 4

priporoča veliko zalogo manufakturnega blaga po znižanih cenah

preproge

srbske domače

ročne industrije

po ugodni ceni. V zalogi so še velikosti 45-45, 43/110, 64/136, 67/194, 102/158, 134/134, 136/204, 170/246, 210/274, 235/300, 272/304.

Tel. št. 261 in 413. - Brzjavni naslov: „Banka“, Ljubljana.

Delniška glavnica 50.000.000 K. -- Rezervni zakladi 45.000.000 K.

Ljubljanska kreditna banka

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 2. se priporoča za vse v bančno stroko spadajoče posle.

Podružnice: Split, Celovec, Trst, Sarajevo, Gorica, Celje, Maribor, Borovlje, Ptuj, Brežice.

Prodaja srečke razredne loterije.

ODPREMNO PODJETJE STEVO TONČIČ : MARIBOR

Oddelek za razpošiljanje poštnih paketov.

GG. TRGOVCI!

Poštne pakete iz inozemstva dobite v 8 dneh zacinjene na odrejeno mesto, ako iste oddaste na naslov

STEVO TONČIČ : MARIBOR

(Za pakete nemškega izvora je paziti na obstoječe carinske odredbe. — Tozadevne informacije brezplačno na razpolago. — Postrežba hitra in točna. Za čim večje posluževanje te vrste odprave prosimo s posebnim spoštovanjem)

STEVO TONČIČ : MARIBOR

Telefon 230 in 330. — Brzjavi: Tonspedit.

Lesna industrija Bratje Tavčar

Centrala Maribor
Telefon št. 245.Podružnica Vuzenica
Telefon št. 1.

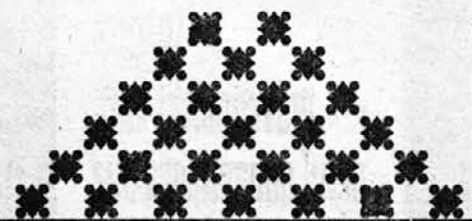
Ponuja
vsakorstni rezani
in tesani les.

„MESNA“ (lastniki Bratje Tavčar)

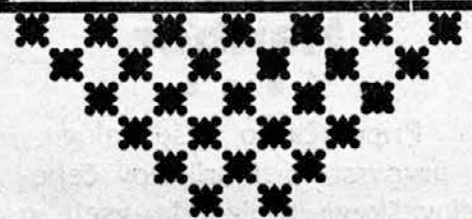
Družba z o. z. za izvoz v inozemstvo mesa, mesnatih in maščobnih proizvodov.

Maribor
Kopališka ulica šte. 11.
Interurban telefon št. 245.

Kupuje
po najvišjih dnevnih cenah pitane
(tovljene)
svinje, govedo itd.

MANUFATURA IN
TEKSTILNO BLAGO
NA DEBELO IN DROBNO
K. WORSCHÉ
MARIBOR
GOSPOSKA ULICA ŠT. 10.

Ne slabite naše valute
z nepotrebnimi importi!

Gazela milo

je prvovrstne kakovosti in
ca 20% ceneje kot enakovredno
importirano milo.

Milarna in svečarna
d. d. v Ljubljani.

Medić, Rakovec & Zankl,

prej:
A. Zankl
sinovi.

Tovarna kemičnih in rudninskih barv ter lakov.

Centrala: Ljubljana.

D. z o. z.

Skladišče: Novisad.

Brzjavi: Meraki, Ljubljana.

Telefon: 64.

English varnishes:

Angleški laki:

COPAL VARNISH.

Kopalov lak za znotraj.
FINE COPAL VARNISH.Fini kopalov lak
za znotraj.SUPERFINE COPAL
BODY VARNISH.

Lak za kočlje, najfin.

FINE COPAL CAR-

RIAGE BODY VARNISH.

Lak za kočlje, fini.

PALE FLATTING

VARNISH SPRF.

Brusilni fini prep. lak.

PALE FLATTING

VARNISH UNIVERSALE

Brusilni prepar. lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH FINE.

Fini zračni lak.

EXTERIOR COPAL

VARNISH SPRF.

Najfinejši zračni rap. lak

PALE SICCATIVE

FLUID

Sikatif, svetel.

DARK SICCATIVE

FLUID.

Sikatif, temen.

SPRF. WELLRIGHT

VARNISH.

Lak za kočijske stalke,

najfinejši.

Priznana najboljša in
zanesljiva kakovost:
barve za obleke, vse
vrste barv, suhe in olj-
nate, mavec (Gips),
mastenec (Federweiss),
strojno olje, karbolneje,
steklarski in mizarski
klej, pleskarski, slikar-
ski in mizarski čopiči,
kakor tudi drugi v to
stroko spadajoči
predmeti.

„MERAKL“.
Lak za pode.

„MERAKL“.

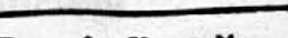
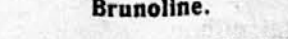
Linoleum lak za pode.

„MERAKL“.

Emajlni lak.

„MERAKL“.

Brunoline.

English varnishes:

Angleški laki:

JAPAN BLACK

VARNISH.

Lak za gvozdje, japan.

FINE JAPAN BLACK

VARNISH.

Fini črni japonski lak.

QUECK BLACK

VARNISH

Japon. lak s sikativom.

ISOLATING BLACK

VARNISH.

Izolirni lak.

LIQUID DRIERS PALE

Terebina svetla.

LIQUID DRIERS DEEP.

Terebina temna.

DAMAR VARNISH.

Damarov lak.

ENAMEL VARNISH

WHITE.

Emajl bel.

ENAMEL VARNISH

BLUE, RED, GREEN.

Emajl moder, rdeč,

zelen.

FINE ENAMEL

VARNISH WHITE.

Emajl bel, izredno fini.

Emajlni laki. Pravi firnež. Barva za pode.

Veletrgovina

A. Šarabon

v Ljubljani

priporoča

špecerijsko blago

raznovrstno žganje
mokoin deželne pridelke
raznovrstno rudninsko

22, 10—10 vodo,

Lastna pražarna za kavo

in mlin za dišave

z električnim obratom.

Ceniki na razpolago.

Tovarna olja in firneža

Zabret & Ko.

Britof pri Kranju (Slov.).

Skladišče: Beograd, Novi Sad.

NAJCENEJE.

Proizvaja jedilno laneno olje,
tehnično laneno olje, prama
laneni firnež, lanene tropine
in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzjavi: ZABRET, KRANJ.

Hedžet & Koritnik — Ljubljana

Frančiškanska ulica 4

MANUFAKTURNA
blagovnica na debelo